

Enhet	Datum	Dnr
Ledning	2022-02-07	2021-261
Handläggare	Kommunstyrelsen	
Christer Svensson		

Remissvar Återstartsutredningens betänkande Från kris till kraft – återstart för kulturen (SOU 2021:77)

Ärendet

Regeringen beslutade den 22 december 2020 att ge en särskild utredare i uppdrag att dels sammanfatta de konsekvenser covid-19-pandemin inneburit och alltjämt innebär för kultursektorn, dels analysera vilka lärdomar som kan dras av dessa (dir. 2020:143). Syftet är att bidra till att skapa goda förutsättningar för kultursektorns återstart och utveckling samt möjliggöra ett starkt, hållbart och oberoende kulturliv i alla delar av Sverige.

Före detta kulturrådet Linda Zachrison förordnades den 22 december 2020 som särskild utredare. Utredningen antog namnet *Återstart för kulturen* (Ku 2020:03). Uppdraget redovisades till regeringen i september 2021 i form av betänkandet *Från kris till kraft. Återstart för kulturen* (SOU 2021:77).

Betänkandet är nu ute på remiss och remissvaren ska vara Kulturdepartementet tillhanda senast 16 februari 2022.

Hjo kommuns synpunkter

Hjo kommun tycker att det är bra att regeringen insett behovet av att skapa förutsättningar för kultursektorn med tanke på de effekter pandemin Covid-19 har och har haft. Precis som framgår i betänkandet är det en bred och komplex bransch som i många delar saknar förutsättningar till ekonomisk trygghet för de som verkar i den. Vi anser dock att det är väldigt stort fokus på ekonomi och uteblivna ekonomiska intäkter vilket inte så konstigt kanske med tanke på pandemins alla restriktioner och inställda evenemang. Lätt dock att glömma bort kulturens välgörande och hälsofrämjande egenskaper för både utövare, medskapare och publik. Kultur skapar sammanhang och den sociala biten är nog så viktig att framhålla. En kritisk och konstnärlig samhällsdebatt kräver ju även den en engagerad och delaktig publik.

- *Hjo kommun tycker att det är bra att utredningen haft både ett kort- och ett längre perspektiv i åtanke. Däremot ställer vi oss tveksamma till att kalla det för en återstart eftersom det är till stora delar nya förutsättningar som råder efter pandemin.*

- Vidare anser Hjo kommun att de olika kommunernas förutsättningar måste förtydligas och beaktas i planeringen framöver annars riskerar åtgärder och satsningar att bli uddlösa.
- Vi ser ett behov av att staten ser över hur även små kommuner ska kunna ge en rättvis lön eller arvode till utställande konstnärer. Vår bild är att det är få små kommuner som betalar ut i enlighet med MU-avtalet. Hjo gör det inte och det är fortfarande många som tycker att det är en förmån för (yrkesverksamma) konstnärer att få ställa ut. Kanske ett större strategiskt stöd från centralt håll under en projektperiod för att se om det ger effekt och inställningen ändras?
- När det gäller digitaliseringen och den boom som skett av digitala aktiviteter under pandemin så är diskussionen kring mångfald extra intressant. Man ställer sig frågan om det digitala utbudet har en mindre mångfald än det analoga utbudet. Det kan säkert vara så. Dock tror vi att detta kan bero på att vi inom kultursektorn inte alltid är så bra på att se och ta tillvara på teknikens möjligheter. Vi applicerar oftast endast ett analogt innehåll på ett digitalt utan att förstå och tänka på att digitala lösningar kan erbjuda helt nya och andra sätt att erbjuda/visa upp kultur. Generellt så anser vi därför att det behövs utbildningsinsatser kring digitaliseringen inom området för att visa på möjliga digitala lösningar som kan bidra till att vidga kulturutbudet och göra det ännu mer tillgängligt.
- Hjo kommun avstyrker idén om kulturcheckar som ett led i arbetet med att sänka trösklarna för deltagande i kulturlivet. Vi är mycket tveksamma till att man på detta sätt når önskat syfte och vi tror att de 585 miljoner kronor som föreslås avsättas till detta kan göra mycket mer nytta för kulturen i hela landet om de används på annat sätt tex lokalt för att stödja utveckling, bredd och tillgänglighet till kulturlivet.
- Att permanenta Kulturrådets utvecklingsbidrag till kommunal kulturskoleverksamhet är givetvis positivt. Långsiktigheten är viktig, det är svårt att driva en verksamhet som ständigt får nya villkor.
- Hjo kommun avstyrker förslaget om att tillsätta en utredning om möjligheten att ha en lagstadgad kulturskola. Vi ser en farhåga att styrningen ökar och att möjligheterna för kommunerna att driva kulturskolan efter lokala förutsättningar och behov minskar. För att ge barn och unga bättre möjlighet till att utöva kultur är inte en likformig kulturskola i hela landet lösningen. Det måste vara möjligt att göra lite olika för att nå lika. Kommunerna är de som idag till största delen bekostar kulturskolan. Utvecklingen visar också att kommunerna fortsätter att öka satsningar på kulturskolan.
- Skolinspektionen har med stöd av skollagen vid två tillfällen, 2019 och 2021, lämnat förelägganden till kommuner om att upphöra att erbjuda kulturskola på skoltid. Flera andra kommuner har efter det ändrat sina tider för kulturskola, så att de helt och hållet ligger efter skoldagens slut. Enligt vissa kommuner har detta fått till konsekvens att många barn och unga, speciellt de som bor utanför tätorterna, har slutat sin kulturskoleundervisning i och med att det saknas kommunikation till eller från platsen i anslutning till den nya undervisningstiden. Detta är en olycklig utveckling som regeringen behöver bidra till lösningen av.
- Förutsättningarna för att bedriva Kultur i skolan ska inte påverkas av var i landet man bor eller hur nära man har till värdefull kultur ur ett nationellt perspektiv. Hjo kommun anser därför att regeringen behöver skapa förutsättningar för att jämma ut dessa geografiska skillnader.

- *Vi är tveksamma till det som skrivs om regionalt samordnande funktion. Vad skulle det innebära? Att bidragspengarna med mera skulle sökas inom varje region? Det finns ju redan en mängd regionala sammanhang; Förvaltningen för Kulturutveckling för oss i Västra Götaland, med möjligheter till fortbildning, samverkan etcetera. Vad skulle skillnaden vara i den nya tanken? Vad skulle en regional samordnare ha för uppgifter?*

Pandemin Covid-19 har under vintern 2021/2022 tagit ny fart vilket kan förvärra en redan väldigt svår situation för kultursektorn.

- *Hjo kommun anser att det finns behov av ytterligare utredning i syfte att skapa både kort- och långsiktiga förutsättningar för kulturen med tanke på att pandemin inte är slut än och att förutsättningarna hela tiden förändras.*

Christer Svensson
Kultur, turism och fritidschef